

Viktor Galeski

KALEJDOSKOPO

Poemaro

Tradukis en Esperanton:

Nikola Uzunov

Makedonaj redaktintoj:

Boris Kralevski

Danilo Kocevski

Vasile Dimeski

La presitan libron eldonis

Esperanto societo "La Progreso",

Prilep 1999. (ISBN 9989-712-88-3)

*e***LIBRO**

Aranĝis: Franko Luin

ANTAŬPAROLO

En tiu mondo, motivoriĉa, Galeski eldiris ne nur sian kon traŭstaron kaj proteston, ne sur sian rezignacian senton pro la malfeliĉa sorto, sed li ankaŭ provis iom malfermi aŭ almenaŭ tuŝi la sekretajn pordojn de granda provoko. Tial iuj liaj konstatoj ne prezentas tion en ĝia ekstrema formo, sed starigas novajn dilemojn kaj la poemo ĉe sia fino en sintezita mesaĝo sin turnas:

Dio, undulgu min! Mi kaj Vi, solaj, nun, al kiu ni ĝoju?

Post tia ĉi konscio, apokalipseca laŭ sia naturo, Galeski en "Post la Diluvo" malfermas novajn etikajn kaj ekzistad-problemojn, ĉar eble malgraŭ proksima al sia Kreinto kaj senmorto, sed disduigita kaj kondamnita esti sola, esti la ununura postvivinta ŝiprompulo, la homo tuj post sia pereo transformiĝas en sian senvivecan, fosilian formon. Soleca kiel stumpo kaj disduigita pro sia naturo, por li ne ekzistas motivoj esti feliĉa.

Tre intima laŭ sia forto de senreviĝo estas ankaŭ la poemo "Mia filino", en kiu la pereo de la sonĝo estas pereo ankaŭ de la sonĝanto, de la homo, kiun sole la kredo subtenas.

Tiel en kvindeko da poemoj la poeto iom post iom malkovras sin al ni kaj plejofte kvankam per konciza, reduktita poezia formo, li sukcesas atingi ĝis la fundo de la grandaj mondoj, ĝis la fundo de la homa animo kaj ĝis la fluoj de la konscio.

Vasile Dimeski

Liaj versoj estas netrudita, subtila larmoviŝado ĉe la limo inter tio, kion oni sonĝas kaj travivas. En ili ekzistas adoleska evidente lirika duonsveno pro paŝado sur tiu rando.

La realo milde eniras la nerealajn limojn de la sonĝo kaj male, la sonĝo ĉiam havas ian reale travivitan inicon. En tiu interspaco de la sonĝo kaj la realo Galeski enteksas siajn poeziajn fadenojn: ili estas reflektaĵoj kaj emoci-lirikaj fragmentoj pri amo, serĉado de senco en la vivo, kaj multfoje intertuŝado kun la morto kaj la sombraj flankoj de la vivo.

La verso de Galeski estas konciza, elipsa, delikate kaj lirike subombrita, tamen la poeta penso estas pura kaj fojfoje filozofie sentencoplena, kaj la travivaĵo estas spontanea kaj netrudita

Danilo Kocevski

La poezio, diras la kritikistoj, estas la plej forta esprimo de la sentoj, ununura maniero transdoni ĉion, kio estas kaŝita profunde en la koro, priskribi la spiri-tostaton.

Ĝuste en tio nin konvinkas ankaŭ la unua poemaro de la juna poeto Viktor Galeski — **Kalejdoskopo**.

Oni devas rimarki, ke tiuj ĉi poeziaĵoj enportas certajn novaĵojn en nian makedonan poezion.

Iuj el la poeziaĵoj estas koncizaj kaj post ilia tralego nin instigas al meditado. En la temoj estas multvarieco, oni sen-

tas, ke la aŭtoro kantas pri ĉio, kio lin ĉirkaŭas kaj kion li portas profunde kaŝitan en sia delikata junula koro.

La versoj estas modernaj, sen rimoj, por ke li povu esprimi pli bone siajn sentojn. En lia poezio estas granda abundo de metaforoj, la lingvo estas pure makedona, sed estas ankaŭ tendenco al novaj forĝitaĵoj.

La poemaro de Viktor Galeski **Kalejdoskopo** estas bela, moderna poezio.

Prof. Boris Kralevski

1. IO PRETERPASIS MIN

TROVAĴO

Ĉi-matene
en la vitrino de l'vendejo
por ludiloj
mi vidis
forgesitan
maljunulon.

IO PRETERPASIS MIN

Ne revenos la infano, kiu nokte revis, nek denove mevoj forflugados timigitaj de la paŝoj liaj. La tempo delonge forviŝis la piedspurojn sur la sablo. La lago ne rekoneblas, kaj lace sin trenas la ondoj sub la ĉielo. Forflugas la mevoj, nur mi daŭre ĉi tie staras ĉiam.

SPEGULO

Renkontiĝis ni
es la spegulo
kaj timo morta
kaptis min,
pro la haroj grizaj,
pro la rigardo
eltreviĝinta,
deprimita.

Per mia koro
la spiron fian
de la timo
mi gustumis.
Dum rigardis fikse kaj senhonte
la vizaĝo min,
mi ne sentis min kuraĝa,
nek memfida.
En la spegulo lasis mi
la vizaĝon
sufokiĝi,
kaj mi decidis
novan komenci
vivon.

PRIPENSITA ŜILDO "PEGAZO KAJ INFANO"

Ĉiunokte — saman bildon, se mi fermas la okulojn mi ekrajdas Pegazon al la steloj ekflugi kaj konata voĉ' infana vokas min reveni.

Kaj senfine tiel ...
ĉiam tiel finiĝis ĉio.
Heziteme
nek surtere,
nek ĉiele
ŝvebis mi.
Tio tedis
al mia amik' flugilhava
kaj ĝi lasis min
vagi sola piede
tra l'mondo.
De l'infano restis eĉ ne spuro.
Ĉiunokte sur la ĉielo

vidas mi Pegazon. Eble mi renkontos ilin ambaŭ ĉe la vivofino.

INFANECO

En la ŝirmejo de mia infaneco mi serĉas la kialon de l'ekzisto.
Timanta ĉion nekonatan mi tremas en la sino de patrino mia.
En la sonĝoj ĉio estas pli kvieta kaj pli hela. Ree tremas mi pro timo, ke iu aŭto rapida ne surveturu la ŝirmejon, kaj mi restu sola sen infaneco.

PRINTEMPO

Hodiaŭ sub fenestro mia faris neston hirundo.
La infanoj kuris ludi en la polvo.
Mi priskribas sur papero plorante la vivon ...
En la ĉielo junhirundoj ludas kun la suno.
Bruligitaj falas miaj larmoj sur la pensojn, pezaj rememoroj tristaj ...

Ĉu mi ĝisatendos ilin ankaŭ sekvontjare.

FLUGO

Sigelu vian manplaton en tiun animon kaj donu ĝin al la birdo fluganta al suno.
Elĵetu la kolororiĉon de l'vivo ŝtelitan de la ĉielarko, kaj ĉe l'fino ĝia ni serĉu la feliĉon.

Pentru
la mortflugon
de l'planedoj
kaj metu la nigron
prikanti la vivon.
Perdiĝinta infano
sonĝas
la matenon tagiĝontan,
en la sombro

mia stelo finas sian flugon ridante ebrie en mia animo.

NIGRAJ BIRDOJ

Birdoj nigraj elbekis mian nomon, kaj mia animo ne povas trovi sian domon en la tombejo.

INFANOJ

Hundoj — vaguloj alportis la neĝon por la infanoj, ke realiĝu ilia sonĝo.

Zorgoplenaj gepatroj forpelis ilin de la stratoj, la neĝo restis. La piedpremitan sonĝon desegnas la frosto sur la fenestroj.

SAMSPECAJ ANIMOJ

Oni kunvenis
sub la lumon de kandeloj
por interpreti la VIVON.
En la mallumo
restis pendi
solece
demando:
 "Ĉu vi aŭdas la venton,
kiun mi vidas?"

IDOLANA KREDO

Mi la tutan vivon KREDIS, ke iun tagon la feliĉo al mi ekridetos. Ĉio preterpasis, ĉio malatentis min, februaro 28-taga restis.

MIA FILINO

Longan tempon mi elpensadis nomojn por mia filin' nenaskita. Ĉi-vespere mi damnas la sonĝon, kiu ne avertis ĝustatempe min, ke oni malpermesis al ĝi naski.

MI KAJ ĜI

Ne demandu min — KIAL? Mi scias nur, ke frumatene, antaŭ la sunapero, oni diris al mi, ke meze de la kampo, en bonodoroj, eble malantaŭ la monto, absorbiĝinta atendas la vivo.

Ŝvitinte pro kurado mi spiron ne havas pro sufero ekplori.

POST LA DILUVO

Dio, indulgu min! Mi kaj Vi solaj nun, al kiu ni ĝoju?

LUNO

Mi tiom enpensiĝis, ke forgesis mian maŝon stringitan ĉirkaŭ la kolo. Ĉi-matene mi legis en ĵurnalo, ke miaj sonĝoj sin pendumis antaŭ la pordo de promesoj elreviĝintaj.

Hieraŭ estis plenluno kaj mi diris al mi: tempo venis por morti.

MALBONA KOMERCISTO

Ĉiutage sur la bazar' brokanta mi vendas malkare la ĉagrenon. Strange, neniu ĝis nun demandis min pri la prezo.

NEFINDIRITA

Volus mi kanton verki pri l'doloro. Sed mi neniel ĝin vidas de malproksime.

REKVIEMO

Silentigu
la sonorilojn,
kiuj sonoras pri mi,
ke mia animo
trovu trankvilon.
En la mallumo
silentigu
la sonorilojn,
mi ĉi-vespere entombigis
la sonĝojn
en la okulojn.

JAM VIDITA

Oni enterigis min sen konfeso.

Kaj kvar popoj — ne venis,
kaj "Amen" — neniu diris,
kaj eĉ unu larmo ne gutis
sur min,
kaj neniu rememoris
pri mi,
kaj miajn okulojn oni ne fermis.
Sed ankoraŭ la tero ne kutimiĝis
kun mi,
sur mi
palacojn oni konstruis
de sonĝoj.

Oni enterigis simple min sen konfeso.

ANTAŬDORMA REZONADO

La kolomboj timigite bruflugis kaj timigis mian sonĝon. Vane mi ĉiumatene nutras ilin. Sur la fenestro la frosto pentris ies fremdajn sopirojn.

PROMESO

Panjo, gardu miajn sonĝojn dum elkreskos mi. Apenaŭ tiam mi povos la sunon per manoj kapti.

ĈIELARKO

La teksitajn sonĝojn mi sternas en la okulojn. Miaj sonĝoj ĉielarkon similas, tiel disverŝitaj dum la noktoj.

OKULOJ

Mi damnis damniton por ĉiam en momento konfuza. De l'okuloj en koro restintaj ne povas mi kaŝi min nokte.

MATENO

Ĉi-matene
la neĝo surprizis
miajn paŝojn
forgesitajn
en sonĝo.
Nun mi
ne scias
vespere,
sur kiu vojo
reveni
al vi.

SE MI EKIRUS ĈI-NOKTE

Birdoj malbonaŭguraj timigis mian sonĝon kaj mi ne scias ĉu mi iam trovos kaj ĝin revenigos. Ĉi-matene aŭguristinoj antaŭdiris mian morton. Se mi ekirus ĉi-nokte pli reveni ne atendu min.

KONFESO

La lastajn erojn falintajn el la sonĝo mi disdonis al la birdoj. Atendadon de l'okuloj por ĉiam mi forĵetis sur la straton, nun por ĝi sin mordas hundoj. Mian kredon mi forlasis en la frosto sur la bushaltejo, forgesita de la amo ...

Absolvu min, Dio, ke mi lasis nenion por soluloj.

2. NOKTO SEN RIPOZO

NOKTO SEN RIPOZO

Nokto senripoza mian pordon frapas. Mi ne scias, ĉu necesas, aŭ denove nepre devas en sonĝo nova inter balkonoj ĉielaj al via vizaĝo pezajn pordojn malfermi.

Ankoraŭ unu nokt' senripoza
de miaj pensoj min embuskas
tuj post kiam mi vin vidis.
Kaj ne estas kion kaŝi tie ĉi
de la luno, kiu tra l'fenestro ŝtelobservas.
Ne sciate — kiel, ne sciate — kial
obstine mi batalas
kontraŭ la duondormon,
se mi volas, se mi devas
dorme senripoze
kiel araneo — reton,
el la sonĝo — sonĝon
kiel ĉiun nokton

ankaŭ ĉi-nokte fari de l'komenco.

AMO

Mi amas vin, Ikamon', pli ol mian solecon, ho, kiel trompa estas mia amo.

Same kiel konko — sian perlon vi min amas. Kiom mistera estas via animo, Ikamon'.

Mi atendas ĝis la tempo vin elĵetos el la profundo de via fiereco. Sur la bordo ĉiu grajno estas mi, ĉiu konko estas vi, en ni estas nia amo.

Ne permesu al perloĉasistoj min kapti. Premu min forte

en vin ĝis neniigo. Sur la bordo konk' aperta forĵetita kuŝas.

VIRINO

Ŝi min bruligis, frenezigis, rekreis, feliĉigis, seniluziigis, elkraĉis, perfidis, forgesis, enterigis.

Kaj ŝi estis nur simpla VIRINO.

ĜOKONDA

La virin' elpensita de mi ne volis je la kvara matene konversacii kun mi pri l'estonto. Dum ni amoris ŝi estis pli bela... ege pli bela ol multaj aliaj antaŭ ŝi elpensitaj. Ŝi ĉiam ridetis mistere kiel Mona Liza kaj volis, ke mi donacu al ŝi la tempon sur mia manplat' kolektitan.

KANDELO

Malamis mi ilin, kiam ili diris pri vi, ke multaj viroj antaŭ mi konsideris vin voluptama, kaj ke ĉe vi estis virgaj nur la okuloj.

Mi malamis vin.
Hodiaŭ
mi neniun pli malamas.
Mi aŭskultas la kunulojn
kiel ili siajn infanojn laŭdas.
Legas mi anoncojn
pri laborofertoj.
Spektas filmojn
dufoje en semajno.
Teon mi trinkas
antaŭ enlitiĝo.
Tagoj feliĉaj
apud mi malofte haltas,

ĉiuj ili min preterpasas ... Hodiaŭ mi malamas min mem, ĉar ĝis nun forgesi vin mi ne povas.

MUROJ

La morto tiel ne timigis min kiel min timigis vizaĝo rigardanta min el la spegulo.

Kaj nenio ĉagrenigis min pli ol viaj paŝoj, trakurintaj mian sonĝon. Tra l'fenestro neonreklamo HOTELO ne sciate por kioma fojo lasas spurojn sur la muron.

Mi malŝatas hotelĉambrojn kun speguloj, aranĝitaj litoj kaj solecaj ombroj forgesitaj sur la muroj.

HAIKU — PENSOJ, TROVITAJ EN SKOPJE

 Dum ni kaptitaj de la frosto rezonadis, la tago ŝtelis niajn sonĝojn.
 Nun la vento vane lulas la foliojn antaŭ la okuloj.

2.
Urbaj aŭtobusoj
disportis vian vizaĝon ĉien,
kaj mi ne povas rememori
kial ni ĉiunokte vin sonĝis
kaj poste vin malbenis.

3.
La pluvo malsekigis min, la vento min frostigis, tiam vi simile hirundo en mian sonĝon enflugis.

TEMPO

Denove mi solas, la mallumo rodas la silenton. Sur la muro disaj ombroj dancas. En malplena glaso restas fiksita la rigardo al la fundo. Min doloras la animo, ĉar ĉio estas kiel pasintjare. Denove por miliona fojo sola en mallumo io rodas la junecon.

MI NE KREDAS SONĜOJN

Ĉi-vespere
la soleco
min enfosis
inter la murojn kaj
nenio de mi restis.
La tempo
lacigite
sin sternis sur la liton
post freneza konkurado
kun la pensoj.

El la ricevilo, piansonato kaj ĝis doloro klarigitaj reviviĝas pensoj.

Mi ne kredas sonĝojn, ĉar ĝis nun mi ne sukcesis tuŝi vian voĉon,

kiu ŝajne serpento ĉiam trairas inter miaj fingroj. Antaŭ la vekiĝo mi ĉiam sola restas.

EĈ LA SONĜOJ KONTRAŬSTARIS MIN

Dum ĉi-nokto eĉ la sonĝoj kontraŭstaris min. Ĉi-matene en izolo, inter la anĝeloj furiozaj, mi atendas la koleron de l'ĉielo.

Fajraj pluvoj stratojn forviŝantaj nun forlavu miajn pekojn en la pensoj naskiĝantajn. Mia tombo estas vaka, la anim' delonge jam forflugis kun la ventoj serĉi vin tra l'mondo. Kaj l'anĝelo nigra estas nun venkita per la am' ŝtelita de la cignoj.

3. SUBLIMA AMO

LOĜRAJTO

Mia animo
nun lacas
kaj eble ĝi trovos
trankvilon — en la tombejo,
se la mallum' ĝin akceptus
kaj konsentiĝus
la tristaj loĝantoj
de la Infer'.

SOLECA KANTO

Ne permesu, ke mian rigardon oni katenu dum la dormo venas sur la lipojn de l'kantistoj, kaj mi sola restas kun la tristo.

SUNSUBIRO

La tago sin portas al la pasinto, jen, malrapide foriras. Kreskas ĉiele nubo majesta kaj ŝajne galero navigas. Finfine ĉio, ja, samas, morto kvieta kun nove venanta naskiĝo.

SE VI RAPIDUS

Se vi rapidus, vi eble sikcesus, sed sciu, ne estas vojo returna. Kaj longas la vojo teruras la sonĝo, kiun mi sonĝas. Senĉese vin persekutas la timo pro l'ostoj disŝutitaj apud la vojo.

Se vi rapidus antaŭ la suno atingi unua la tagon, kaj vi distriĝus en pensoj, atendu la Tempon, ĝi vin atingos.

BOHEMO

En mallumo mi forĵetas kun malŝato la sunon de la etenditaj manoj. Disipite sur la strato kuras la fiero, piedpremante ĉion en la sombro. lacigite miajn paŝojn mi kolektas kaj arigas miajn pensojn. Sur la kaj' kolektas mi parolojn forlasitajn de l'infanoj. Mi postrkuras la matenon, kiu batas furioze mian sombron. Miaj okuloj malhelaj timigite forflugas kun la mevoj.

NOVJARA SONĜO

De nigraj pensoj
nigraj okuloj
sorbas la nigron de l'nokt'.
Lumas lamparo
por novaj deziroj.
Miaj proksimuloj delonge jam
forlasis la ĉielon
(vane nombris mi ĝis dek).
Nigraj okuloj
nigrajn larmojn verŝas,
nigran kaptukon metis mia patrino,
triste
pro mi sonoriloj nun sonas.

NOVJARA

Ĉi-nokte dum verŝiĝas vino kaj kanto ĝoja ĝis la steloj flugas, dum la am' senfine sin elverŝas el ĉies okuloj, anstataŭ la lipoj dum la rigardo parolas, haltigu la tempon flugantan, kaj donu al ĝi ebriiĝi, ke ĝi forgesu la vojon al la tago juĝa, kiu nin atendas.

TRISTA

Trista estas la kanto de la vento, kiu sur la tomboj distrenas la tagon. Kaj la penso trista estas, dum sin trenas en la koto pene kaj tretas la Honoron falintan el la poŝo.

SEMAJNFINA VEKIĜO JE LA 6-a MATENE

Hundoj senhejmaj
patriote humoraj
miajn paŝojn disŝiris,
dum ili mediteme
promenadis sur la neĝo.
La malluma strato
ilin helpas
bremsante la paŝadon.
La pordoj furiozaj
trakuras la sonĝon.
La sonĝo trenas per maniko min
senfortan,
min faligas kaj hundoj min mordas.

Kaj tiel ĉiunokte mia inkubsonĝo denove komenciĝas.

IKARO

De ĉiuj forlasita mi konfuzas surstrate la paŝojn. Kaj en la nomo de l'feliĉo ĉi-matene dum hundoj disĵetas la rubaĵon, al mi kaj al la rubaĵistoj nur la larmoj reiras por lavi la animon.

Malesperiĝinte mi la hundojn envias.

SUBLIMA AMO

Mi amas la homon. dum rampas antaŭ mi, mizera vermo estas li, kiu en la viv' sin trenas kaj sinkaŝe inside vin perfidas. Mi amas la homon, dum en polvo kuŝas, li rubaĵo estas, balaaĵo, kies animo fetoras, ĉar malgraŭ veinda en ĝardenoj paradizaj li transdonus la fetoron, kiu portas li en si. Mi amas la homon. la povran estaĵon, kiu timigite de l'vivo, rifuĝas en sonĝojn. Li mensogas, li fuĝas de l'angoroj,

anstataŭ batali,
en la mond'
polvero — kiu vent' forportas.
Mi amas la homon,
eĉ kiam li sin malamas,
eĉ kiam li gloras
en alte levita mano
sangan ponardon,
mi rigardas
ĉi — homon
kaj KREDAS.

SKOPJE

Sur la arboj korvoj grakas. Pendigitaj nuboj da fumo super la fumtuboj kun bluvizaĝoj falas sur dorsojn de preterpasantoj. Super Vodno la sun' sufokita de nubo venena mergiĝas uesten. Kun sangaj okuloj drinkulo serĉas en botel' feliĉon. La infero malfermas aperte la pordojn kaj la aŭtomobiloj impetas forpelante promenantojn.

Loko por lumo ne estas en la okuloj de l'pesimistoj. La nokto absorbas la ombrojn.

POSTPAROLO

La homo estas soleca ekde sia naskiĝo. La amo estas maniero eviti ĉi tiun solecon, ĝi fakte estas lasta ebleco, lasta ekkrio de la homestaĵoj. Aliflanke la soleco estas samtempe specifikaĵo de ĉiuj estaĵoj sur nia planedo. Ni naskiĝas tute dividitaj en nia izolita miniatura mondo, nekapablaj ĝis la morto penetri en alian estaĵon, pri kio eĉ ne ekzistas ŝanco.

Mi sentas min senpova pro tio, sed ĝuste tiuj ĉi demandoj de la vivo kaj de la morto, kaj kune kun ili ankaŭ de la amo — pri kiu plej multe oni povus skribi kaj paroli — min okupas en mia poezio.

La aŭtoro

Enhavo

	ANTAŬPAROLO	3
1.	IO PRETERPASIS MIN	7
	TROVAĴO	7
	IO PRETERPASIS MIN	8
	SPEGULO	9
	PRIPENSITA ŜILDO "PEGAZO KAJ INFANO"	10
	INFANECO	12
	PRINTEMPO	13
	FLUGO	14
	NIGRAJ BIRDOJ	16
	INFANOJ	17
	SAMSPECAJ ANIMOJ	18
	IDOLANA KREDO	19
	MIA FILINO	20
	MI KAJ ĜI	21
	POST LA DILUVO	22
	LUNO	23
	MALBONA KOMERCISTO	24
	NEFINDIRITA	25
	REKVIEMO	26
	JAM VIDITA	27
	ANTAŬDORMA REZONADO	28
	PROMESO	29
	ĈIELARKO	30

KALEJDOSKOPO	<i>e</i> LIBRO
OKULOJ	31
MATENO	32
SE MI EKIRUS ĈI-NOKTE	33
KONFESO	34
2. NOKTO SEN RIPOZO	35
NOKTO SEN RIPOZO	35
AMO	37
VIRINO	39
ĜOKONDA	40
KANDELO	41
MUROJ	43
HAIKU — PENSOJ, TROVITAJ EN SKOPJE	44
TEMPO	45
mi ne kredas sonĝojn	46
EĈ LA SONĜOJ KONTRAŬSTARIS MIN	48
3. SUBLIMA AMO	49
LOĜRAJTO	49
SOLECA KANTO	50
SUNSUBIRO	51
SE VI RAPIDUS	52
ВОНЕМО	53
NOVJARA SONĜO	54
NOVJARA	55
TRISTA	56
SEMAJNFINA VEKIĜO JE LA 6-a MATENE	57
IKARO	58
SUBLIMA AMO	59
SKOPJE	61
POSTPAROLO	62

www.omnibus.se/inko